

Avgjørelse:

Avsagt:	13. oktober 2023
Saksnr.:	5/23
Appellutvalgets medlemmer:	Trude Sparre Anne Haug Tormod Bergem Strand
Ankende part:	Norges Basketballforbund Postboks 5000 0840 Oslo
Ankemotpart:	A
Prosessfullmektig:	Advokat Espen Auberg Advokatfirmaet Nova DA Postboks 1807 Vika 0123 Oslo

Saken gjelder: Anke over Domsutvalgets avgjørelse 26. mars 2023 hvor utøver ble frifunnet for straff etter NIFs sanksjonsregelverk § 1-4 (1) bokstav a), b) og j) (tidligere NIFs lov § 11-4 (1) bokstav a), b) og j)).

Sakens bakgrunn i hovedtrekk:

Norges Basketballforbund (heretter NBFF) anket 17. april 2023 avgjørelsen fra «Domsutvalget for Norges Idrettsforbund og Olympiske og Paralympiske komité» (Domsutvalget) mot A.

Domsutvalget traff 26. mars 2023 dom med slik slutning:

“A frifinnes”.

Avgjørelsen kom etter at NBFF den 6. november 2022 vedtok å inngi påtale til Domsutvalget mot A. I påtalen oversendt den 8. desember 2022 ble det nedlagt følgende påstand: «A dømmes iht. NIFs lov §11-7, for brudd på NIFs lov §11-4 pkt. 1 a), b) og j) og NIFs retningslinjer omhandlende seksuell trakassering og overgrep, vedtatt av idrettsstyret i september 2020».

Bestemmelsene om sanksjoner og straffebestemmelser ble ved vedtak av 19. januar 2023 flyttet fra NIFs lov kap. 11, hjemlet i NIFs lov § 11-1, til et eget sanksjonsregelverk som trådte i kraft 1. februar 2023; «Sanksjonsregelverk for Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité». Regelverkets § 1-4 speiler tidligere NIFs lov § 11-4. Det ble ikke gjort endringer i det materielle eller prosessuelle innholdet i de aktuelle bestemmelsene, slik at vurderingene etter § 1-4 blir de samme som tidligere da vurderingen be gjort etter NIFs lov kapittel 11.

A, f. **.**.1994, er medlem av *** *** [idrettslag] (heretter klubben), som er en klubb tilsluttet *** idrettskrets og NIF og er trener i klubben. Han omfattes dermed av NIFs sanksjonsregelverk, jf. § 1-3 bokstav a).

Norges Basketballforbund – heretter ankeparten – har i rett tid anket avgjørelsen til Appellutvalget.

Partenes påstander og påstandsgrunnlag

Ankende part – Norges Basketballforbund – har nedlagt slik påstand:

1. *A suspenderes etter brudd på overtredelse av NIFs lov § 11-4 (1).*
2. *A bærer egne sakskostnader.*

NBFF viser i anken til idrettsstyrets retningslinjer for seksuell trakassering og overgrep vedtatt i 2010, og mener A har brutt disse retningslinjene. Dette er i anken blant annet begrunnet i:

- A har hatt privat kontakt med utøver alene (uten andre til stede), herunder for eksempel latt mindreårig utøver overnatte på hotellrom og utviklet en tett relasjon til vedkommende.
- Retningslinjene skal også virke forebyggende for å unngå seksuell trakassering.
- Atferden til trener er heller ikke i tråd med trenerkontrakten.
- Den nære relasjonen og kommunikasjonen mellom trener og utøver hører ikke hjemme i et trener-utøverforhold. Dette er også erkjent av A til styret den 15. juli 2021.
- Det er opptrådt «uhøvisk» og brutt retningslinjer mot seksuell trakassering fordi A gjentatte ganger har søkt omfattende kontakt med enkeltutøvere i private rom uten at det er flere til stede eller at det er avtalt med idrettsledelsen.
- Utøvers foreldre anfører at «Utøver har vært hjemme hos trener flere ganger etter skole før treninger, etter treninger og i helgene for å se på serier, se på basketkamper og «chille» som A skriver i sine meldinger til B. Det er helt uakseptabelt at tenåringer sover hos trener og det er veldig rart at voksen mann ikke bruker tid med sine venner på samme alder».

Ankemotparten – A – har nedlagt slik påstand:

1. *A frifinnes*
2. *Norges Basketballforbund ilegges sakskostnader.*

A viser i anketilsvaret blant annet til at

- A erkjenner at han har hatt et for tett forhold til utøver og beklager dette, men bestrider i alle tilfelle det er grunnlag for straff etter NIFs lov § 11-4 (1) bokstav a, b eller j.
- A har fått skriftlig irettesettelse og har innrettet seg etter denne.
- Påstanden om at A skal ha instruert utøver til å gi dekkhistorier til foreldrene fremstår som rene spekulasjoner (enhver form for manipulasjon etc. avvises).

Appellutvalget skal bemerke:

Appellutvalget anser saken klar for avgjørelse. Utvalget finner det enstemmig klart at saken forsvarlig kan behandles skriftlig.

Appellutvalget har kommet til at anken tas til følge.

Innledningsvis bemerkes det at bestemmelsene om sanksjoner og straffebestemmelser ved vedtak av 19. januar 2023 ble flyttet fra NIFs lov kap. 11, hjemlet i NIFs lov § 11-1, til et eget sanksjonsregelverk som trådte i kraft 1. februar 2023; «Sanksjonsregelverk for Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité». Regelverkets § 1-4 speiler tidligere NIFs lov § 11-4. Det ble ikke gjort endringer i det materielle eller prosessuelle innholdet i de aktuelle bestemmelsene.

De ovennevnte endringene trådte i kraft 1. februar 2023. Skjæringstidspunktet for lovvalget er handlingstidspunktet. Det vises til Norges idrettsforbunds lovutvalgs

protokoll fra møte nr. 1, 26. juni 2023 i sak 02/23-25, som konkret gjaldt endringer i bevisbyrderegelen, men skjæringstidspunktet vil være likt for alle endringer. En vil derfor i det videre vise til NIFs lov kap. 11.

Spørsmålet for Appellutvalget er om A har brutt NIFs lov § 11-4 litra a) og b) i sin rolle som trener i *** *** [idrettslag]. I vurderingene om hvorvidt A har overtrådt disse bestemmelsene, skal enhver rimelig tvil komme A til gode jf. NIFs lov §11-12 (5) siste setning.

Skyldspørsmålet

I NIFs lov om straffebelagte handlinger § 11-4 (1) bokstav a) og b) heter det;

«(1) Straff etter disse bestemmelser kan ilegges, dersom person eller organisasjonsledd:

- a) bryter NIFs eller NIFs organisasjonsledds regler eller vedtak,
- b) utøver rettsstridig vold, begår seksuelle overgrep eller seksuell trakassering, eller opptre uredelig eller uhøvisk.»

Appellutvalget tar først stilling til hvorvidt A i sin rolle som trener har brutt NIFs eller NIFs organisasjonsledds regler eller vedtak jf. a).

Når det gjelder sakens faktum er det uomtvistet at A i sin rolle som trener, har hatt en nær relasjon med en mindreårig spiller, herunder hatt hyppige hjemmebesøk, inkludert overnattingsbesøk av ham. Dette er erkjent av A og beklaget i et møte med klubb den 15. juli 2021.

Det vises også til Domsutvalgets redegjørelse i sin avgjørelse hvor det legges til grunn at den nære relasjonen, og den kommunikasjonen som har funnet sted mellom A og utøver, ikke hører hjemme i et trener - utøverforhold. Handlingene til A er funnet å bryte med retningslinjer fra klubb og forbund, samt å utgjøre brudd på A trenerkontrakt. Dette har også fått konsekvenser for A i form av suspendert/midlertidig terminert trenerkontrakt og midlertidig utestengelse fra klubb.

Denne beskrivelsen av faktum i Domsutvalgets avgjørelse på side 7 og vurderingene opp mot litra a, tiltres av Appellutvalget.

Appellutvalget mener etter dette at det å la en ungdom overnatte på sitt gjesterom, samt utvikle en tett vennskapelig relasjon til en ung utøver slik det er gjort i dette tilfellet, er uprofesjonelt og et brudd på trenerkontrakt og regelverk i klubb, og derved også brudd på NIFs lov § 11-4 første ledd litra a.

A dømmes derfor for overtredelse av NIFs lov om straffebelagte handlinger § 11-4 (1) litra a).

Videre tar Appellutvalget stilling til hvorvidt A har brutt ovennevnte bestemmelse litra b. Her listes det opp flere alternative adferds beskrivelser. Det som er aktuelt i denne saken er etter Appellutvalgets vurdering hvorvidt A har opptrådt "uhøvisk" etter NIFs lov § 11-4(1) b).

Vilkåret «uhøvisk» er listet opp i § 11-4 litra b) som en alternativ straffbelagt adferd sammen med «rettsstridig vold», «seksuelle overgrep», «seksuell trakassering» og «opptre(r) uredelig». Bestemmelsens karakter og sammenheng tilsier at det er en viss terskel som må være overtrådt for at adferden skal karakteriseres som «uhøvisk». I samme retning trekker hensynet til forutberegnelighet; ikke ethvert avvik fra oppførsel som kan forventes fra en trener kan karakteriseres som tilstrekkelig usømmelig til at det kvalifiserer for terskelen til vilkåret «uhøvisk» i § 11-4 litra b) og som dermed skal sanksjoneres etter NIFs lov.

Ordlyden «uhøvisk» sikter til noe som er usømmelig eller upassende. I forarbeidene til endringene av lovbestemmelsen på Idrettstinget i 2015 fremgår at begrepet uhøvisk «omfatter en rekke ulikeartede handlinger som innebærer et avvik fra den oppførsel som må kunne forventes av personer tilknyttet norsk idrett».

I Kjenner m.fl., Idrett og juss, 5. utgave (2022), kap. 7, pkt. 3.3.2 uttales det på side 170 « - at det avgjørende er hva som forventes i den konkrete sammenhengen».

I NIFA 2012-1 vises til at vilkåret «uhøvisk» i det vesentlige omfatter handlinger som er «egnet til negativ påvirkning av idrettslagets virksomhet og medlemmenes - særlig de tillitsvalgte - arbeid for foreningen» (NIFA 2012-1), og hvor intensitet og omfang av uønsket og tidvis sjikanerende oppførsel og opptreden i seg selv er problematisk.

I sak NIFD 2016-17 vurderte Appellutvalget vilkåret «uhøvisk» tilknyttet en sak som omfattet frivillige seksuelle relasjoner mellom to utøvere på henholdsvis 25 og 15 år. Videre i NIFD sak 1/21 var også spørsmålet om en trener hadde opptrådt «uhøvisk» etter å ha hatt seksuell omgang med en utøver.

Oppsummeringsvis viser rettskildene at vurderingen om trener A har opptrådt uhøvisk er om hans oppførsel og handlemåte avviker fra oppførselen som en kan forvente av personer i norsk idrett på en slik måte at det er riktig å straffesanksjonere adferden.

Det er ubestridt at A har hatt mindreårig utøver på overnattingsbesøk uten foreldrenes samtykke og han har heller ikke informert dem. Videre har han hatt en tett relasjon til utøveren og det vises her til de dokumenterte videofilmer og meldinger/chatte i saken som illustrerer at relasjon A har til utøver har gått langt utenfor en trenerrolle.

Appellutvalget mener de beskrevne handlinger avviker fra det man forventer av en trener for mindreårige utøvere i en norsk idrettsklubb. Overnattingsbesøk av mindreårig utøver uten foreldrenes samtykke samt dokumentert videoklipp og meldinger utgjør handlinger som innebærer et avvik fra den oppførsel som må kunne forventes av trenere tilknyttet norsk idrett.

A dømmes derfor også for overtredelse av NIFs lov om straffebelagte handlinger § 11-4 (1) litra b).

Det bemerkes at As handlinger vurderes å være i det nedre sjikt av handlinger som faller inn under bestemmelsen.

Videre bemerkes det at utøver selv uttaler at det ikke har skjedd noen form for seksuell trakassering eller andre handlinger som synes å nå terskelen i § 11-4 litra a) og b).

For ordens skyld presiserer Appellutvalget at det ikke er bevismessig grunnlag for å konstatere andre brudd på NIFs lov utover de forhold som er beskrevet ovenfor.
Reaksjonsfastsettelsen

Det skal utmåles en reaksjon for overtredelse av NIFs lov § 11-4 (1) litra a og b.

Appellutvalget finner at riktig reaksjon er en idømmelse av en irettesettelse etter NIFs lov § 11-7 (1) litra a. Ved valg av straff har Appellutvalget sett hen til at A allerede har fått reaksjoner av klubben samt mistet jobben der. Videre er det nå snart to år siden de påtalte forholdene fant sted samt at man er i nedre sjikt av adferd som kan karakteriseres som «uhøvisk».

Anken er dermed tatt delvis til følge.

Gitt appellutvalgets konklusjon foreligger det ikke grunnlag for å tilkjenne noen av partene saksomkostninger. Det vises til den klare hovedregelen er at hver av partene må dekke egne kostnader.

Appellutvalgets avgjørelse er enstemmig.

S l u t n i n g:

1. A idømmes en irettesettelse for overtredelse av NIFs lov § 11-4 litra a) og b) gjennom uhøvisk opptreden og handlinger i strid med NIFs eller NIFs organisasjonsledds regler eller vedtak, jf. NIFs lov § 11-7 (1) litra a.

Trude Sparre

Anne Haug

Tormod Bergem Strand